

Tisková zpráva

VZDÁLENÁ PŘÍTOMNOST

Příběhy mladých ukrajinských umělců

vernisáž: **středa 10. 9. 18:00**

trvání výstavy:

11. 9. – 11. 10. 2025

místo:

Kabinet Helix (Galerie NTK)

umělkyně a umělci:

Anna Banytiuk, Viktoriia Bobko, Julie Čujenko, Liliia Dorovska, Yelyzaveta Honcharenko, Anna Kaigorodova, Sofiia Kolopeniuk, Anastasiia Lisnych, Olena Nurmamedova, Violetta Piatnytska, Heorhii Rublik, Anna Solianyk, Anastasiia Tovstokor, Yelyzaveta Ulianova, Olena Zahrebina, Bohdana Zaiats, Olena Kurzel, Mykhailo Shostak, Ruslan Vysokikh

koncepce výstavy:

Alice Nikitinová, Milan Mikuláščík

koncepce publikace Když to začalo:

Alice Nikitinová, Petra Dobruská

poděkování:

Akademie výtvarných umění, Česká centra, EUNIC, Památník Terežín

Galerie NTK uvádí výstavu současného ukrajinského umění v kabinetním výstavním prostoru **Helix** v přízemí **Národní technické knihovny**.

Výstava "Vzdálená přítomnost" představuje mladé ukrajinské umělce a umělkyně žijící v České republice. Většina vystavujících jsou studenty českých vysokých uměleckých škol.

Jádrem expozice „**Vzdálená přítomnost**“ jsou komiksy z publikace

“Když to začalo”, ve které jsou představeny příběhy mladých lidí, jejichž životy a vnímání světa prudce proměnila válka. Další vystavené obrazy a objekty reflektují vzpomínky a úvahy umělců, kteří sice žijí v bezpečí, ale myšlenkově jsou neustále napojeni na dění ve své vlasti.

24. února 2022 byla Ukrajina napadena ruskou armádou. Konflikt, který začal o osm let dříve obsazením Krymu, přerostl v plnohodnotnou válku. Ukrajinská města po celém území byla bombardována, ruské jednotky vtrhly na ukrajinské území, obětí násilí se v obrovské míře stalo také civilní obyvatelstvo. Mnozí Ukrajinci opustili své domovy a odešli do exilu. Mezi nimi také řada studentů ukrajinských uměleckých škol, z nichž někteří využili možnosti studijních stáží na Akademii výtvarných umění v Praze a dalších českých uměleckých školách.

Na přelomu let 2022 a 2023 uvedla Galerie NTK velkou skupinovou výstavu ukrajinského umění **“Oheň a naděje”**. V té době všichni prožívali šok z válečného dění, česká společnost se o konflikt aktivně a intenzivně zajímala. Za dva roky se odehrála spousta dramatických událostí, válka dosud pokračuje se stejnou brutalitou, zájem nejširší veřejnosti ale působením času znatelně opadl. Nová výstava **„Vzdálená přítomnost“** je připomínkou toho, že ukrajinský krvavý konflikt stál trvá, ale také pokusem představit domácímu publiku novou nastupující generaci ukrajinských umělců žijících dnes v České republice.

V den vypuknutí války stáli studenti sotva na prahu dospělosti a jejich životy byly náhle násilně proměněny. Jak tyto zlomové události vnímají dnes a tady, s časovým, ale také geografickým odstupem?

Ústřední součástí výstavy **„Vzdálená přítomnost“** jsou kreslené příběhy z knihy **“Když to začalo”**, která vyšla v roce 2024 v nakladatelství AVU. Vznik publikace iniciovaly umělkyně **Alice Nikitinová** a scénáristka **Petra Dobruská**. Vizuálně rozmanité komiksy vypráví shodně o tom, jak jejich autoři prožívali první dny války, popisují horečnatý útěk ze země i nelehkou adaptaci na nové prostředí. Všechny publikované příběhy se váží k období jara 2022, kdy plnohodnotný vojenský konflikt vypukl. Od té doby se mnohým vystavujícím podařilo úspěšně integrovat v nové zemi, ale také rozvinout své schopnosti a zviditelnit se jako slibní mladí umělci. Nemohou se nicméně mentálně odpoutat od dramatického dění ve své zemi.

Architektura výstavy je doplněna několika velkoformátovými obrazy a prostorovými objekty. Těmto autonomním uměleckým dílům je společný

pocit zvláštní tísně a smutku. Náměty se netýkají přímo válečného dramatu a drastických scén, které známe ze zpráv, ale toho, co se děje „na okraji“ – například kolektivních snů o válce, vzpomínek na okupaci a na evakuaci, existenciálních pocitů odcizení a samoty, každodenní úzkosti, truchlení po padlých, obsedantního sledování špatných zpráv v online prostředí...

Název výstavy „Vzdálená přítomnost“ je metaforou pocitu věčného rozpolcení člověka žijícího sice v „bezpečí“, ale trápeného výčitkami a myšlenkami přítomného v jiné, děsivější realitě. Přestože vystavené obrazy a objekty mladých Ukrajinců nemluví vždy otevřeně o válce, je jim společná intenzivní přítomnost tísně, vyvěrající ze zkušenosti, ale především z vědomí zla – jen dočasně a iluzivně vzdáleného, ve skutečnosti stále bolestně přítomného.

Expozice „Vzdálená přítomnost je (po „kafkovské“ výstavě Anšel) druhým výstavním projektem kabinetu **Helix**. Pod značkou **Kabinet Helix** se skrývá nově vyčleněný výstavní prostor **Galerie NTK**, který se nachází v přízemí **Národní technické knihovny**. Záměrem Kabinetu Helix je přinášet vedle náročných výstav také prostorově skromnější, ale informačně intenzivní „kabinetní“ výstavy se zaměřením na vztahy, překryvy a přesahy **vizuálního umění a textu** v nejrůznějších podobách.

Galerie NTK (Kabinet Helix),
Národní technická knihovna, Technická 2710/6, Praha
otevřeno út-so 10-18 / open tu-sa 10-18
www.galerientk.cz
www.techlib.cz